

Senki FÖLDJE

1. Már vagy egy éve nem ment az írás, és nőtt a hiányérzetem. Valamikor elég volt, ha végigmentem a Lenin körúton, és aztán csak úgy dőlt... Még a nyolcvanas években. Valójában nem sok sanszát láttam, hogy huszonöt év után újra beindítson, de sütött a Nap, és nem volt jobb ötletem. – Ki tudja...? Talán még tartogat valamit számomra a Lenin körút, gondoltam, ahogy a Blahán húztam fel az aluljáróból. Mielőbb fel akartam érni, mert a szagától már émelygett a gyomrom. Pedig csak egy túrós táskáért mentem le. Régen nem volt ilyen sűrű, de most más világ van.

Nyilván ezért is lett a Lenin körútból Erzsébet. Én persze nem örülök neki. Volt egyszer egy Erzsébet nevű nőm, mindig leizzadok, ha valami az eszembe juttatja. Akkoriban egy mosókonyhát béreltem Rákospalotán, és oda költözött ő is, de hamar kiderült, hogy jobbat érdemelne. Talán ha egy hónapig húztuk. Remélem, aztán visszafogadta a férje.

Leninnel bezzeg nem volt annyi macera. Több verset is megtanultam róla. „Elment a nap, táskájába tevén ügyeit, dolgait. Csönd lesz talán. Ketten vagyunk most, Lenin meg én, Lenin mint fénykép szobám falán.”

Ezt egyszer a Nap moziban is elmondtam. – Éljen november 7.! Csakhogy az előző éjjel buli volt, és szörnyen betéptem. Kikészült a gyomrom, jární is alig bírtam. Ennek a fele sem tréfa, gondoltam. Hogy fogom én ezt végigmondani? Ha rám tör a hányás, egy életre elvágтам magam.

De nem volt mese. Az Auróra már leszerepelt, én következtem.

Kinéztem egy csíkot a padlón, és le nem szálltam róla, amíg a vászonig nem értem. Jó masszív vászon volt, a falra festve. Nekivettem a hátam, aztán belekezdttem. Vlagyimir Majakovszkij: Beszélgetés Lenin elvtárrsal. – És meg nem álltam.

Na de most, még neki se vágтам Erzsébetnek, máris megtorpantam. – Állj! Mi a túrót csináltak a könyvesboltommal? Nem mintha ez lett volna a csúc, de akkor is. Mindig itt kezdtem a turkálást, ha körútra mentem. Most meg csak egyetlen könyvet árulnak. Dianetika.

Csak álltam és lestem.

A bejáratnál egy fiatal lány állt, nagy adag szórólappal a kezében. Elég tanácstalannak tűnt, gondoltam, keríték neki egy kukát. De ő előbb lépett.

- Mit szólna egy ingyenes személyiségteszthez? – nyújtott felém egyet.
- Szerintem jót fog tenni – helyesltem. – Menjen csak, én itt megvárom.

Klassz lett volna feldobni egy kicsit, de nem jött be. Sőt. Még szorosabban kapaszkodott a papírjaiba.

- Na gyerünk, kár lenne kihagynia!

Erre aztán remegni kezdett a szája.

– Ha nem, hát nem... Maga tudja – mondtam, és gyorsan továbbálltam, nehogy még valami kárt tegyek benne.

2 Nem kellett sok. Még száz méter, és mire a Barcsay utcához értem, már láttam, hogy a Lenin körúton nem fogok többé könyvet vagy lemezt venni. Az Erzsébeten sem. Aki itt turkálni akar, annak csak az angol kilós ruha üzletekben lehet esélye. Most ez a pálya, irány a second hand! Máshova nincs menni. Minden hétfőn vadonatúj használt áru. Vasárnap is nyitva.

Már éppen belemerültem a csökkenő napi árfolyamba, amikor leszólitott két nő.

Na végre!

- Lenne az úrnak pár perce?

Hát nem is tudom...

Ahogy elnéztem, csak úgy áradt belőlük a szürkeség. Az egyik sárga, a másik zöld sállal próbálta oldani, de hiányzott még valami. Talán több minden is. Bár jobb lett volna az egészet előlről kezdeni. A zöld sálas felé fordultam, annak legalább formás bokája volt. Bokáról aztán Nemecek ugrott be, egy pillanatra elkalandoztam.

- Tessék mondani.

- Hallott az úr a vörösiszapról?

- Hát persze – mondtam. – Elég durva.

- És tudja, hogy minek a jele?

- Sejttem. A maffia berobbantotta, aztán majd ráteszi a kezét. Tudja, hogy megy az ilyen...

De zöldsál nem ide akart kilyukadni.

– Azt mutatja, hogy közeledik a világvége. Ám nem kell tőle félnie. Adok magának egy könyvet, amiből kiderül, hogy kiben bízhat.

Te jó isten, sejtettem volna...

- Kösz, de már kiderült. Miles Davisben.

És ezzel magukra hagytam őket, na nem mintha ettől magányosabbak lettek volna. Aztán meg nem álltam a Madách Színházig.

Egy jó színháznál megáll az idő.

Hol volt, hol nem volt, élt egyszer egy színésznő. Lett volna hely számára is abban a palotai mosókonyhában, de ő egy vidéki színházat választott helyette. Mondanom sem kell, szörnyen megutáltam és évekig elkerültem minden nyavalyás színházat ezután.

Márpedig színház az egész világ.

Egyik bemutató a másik után.

Vannak persze olyan darabok is, amik nem érnek véget sosem.

Hol volt, hol nem volt, az a színésznő nem él már. De az álmaimban még gyakran szerepel. Legutóbb azt álmodtam, hogy valami buliban voltunk megint. Mondtam neki, hogy milyen jól néz ki, és közben összebújtunk. A homlokához nyomta az orromat. Ha puha, akkor nem mondasz igazat, mondta. Volt olyan, hogy nem mondtam igazat?, kérdeztem. De közben, ahogy a kezét simogattam, feltűnt, hogy milyen érdes lett a bőre. Lehet, hogy ez már a halál jele?, tűnődtem. Aztán megdumáltunk egy napot, amikor majd találkozunk.

Hát nem tudom, mi lesz belőle.
Szóval, álltam a Madách előtt, és néztem a plakátokon, hogy mi megy a világban.
Jézus Krisztus Szupersztár.
Na persze...
Akkor gyerünk, mondtam magamnak, tovább!

3. A Kényelem Bútoráruháznál már sejteni lehetett, hogy a nagy boltoknak anyyi. A legtöbbet bezárták, csak a dzsuvás kirakat maradt. A kisebbekben még tart a kiárúsítás. Éppen akció van. Csupa műredek. Műszempilla, műköröm, műgyöngy, műbőr, műdal, műbalhé – ezen a műúton ez a műsor.

Viszont a Mátra mozi igazán szépen kikupálta magát. Lehet benne kávézni, olvasgatni, legfeljebb az a kérdés, hogy filmeket vetítenek-e. És hát miért ne vetítenének, ha egyszer átkeresztelték Örökmozgóra?

Én meg pont akkor költöztem el a Mátrába. – Öreg néne özikéje, családi mozi. Színes, széles vásznú Paradicsom. Csak hát egyszer mindennek Vége.

Lehet, hogy ez lett mindennek a vége?, kérdezte ekkor egy ismerős hang, de nem tudtam rá válaszolni. Pedig nagyon időszerű lenne...

Mindenesetre így keveredtem vissza Pestre.

De hova tűnt a Dob utca sarkáról a Dob Records?

És hova tűnt a Vörös Csillag mozi? Nyoma sem maradt. Ledarálták és beépítették a Royal szállóba. A sok kilós üzlet után végre arany csillagok közt ragyoghat az angol kultúra. Ahogy az elvárható a Király utca szomszédságában. Egy időben Majakovszkijnak hívták, de úgy nem volt nemzeti szimbólum. A királyság egészen más. Ez lesz majd a Végállomás.

A Király utcától Erzsébetből Teréz lett, a November 7. tér pedig visszakapta az Oktogon nevet, de ezt csak a rend kedvéért jegyzem meg, különben hidegen hagy.

A lényeg a következő. A Blaha Lujza tér és a Majakovszkij utca között négy lemezbolt volt a nyolcvanas években. Én pedig lemezekről írtam. Azokba a lemezekbe beleírtam mindent, magamat és a Lenin körutat is. Ha sikerült leakasztani egyet, rögtön söpörtem haza, ha nem, akkor mentem tovább a Podmaniczky utcáig. Annak a sarkán volt a Newport lemezbolt. A Dob Records az alternatív rockra, a Newport a dzsesszre szakosodott. Van egy pár Miles Davisem onnan. Úgy két éve elköltözött valahova, majd megkeresem.

Ja. Majd megkeresem, gondoltam. De most valami mást kéne találnom a Lenin körúton.

És akkor ledermedtem.

Egy öregasszony térdelt a földalatti megállójában. Több réteg fekete ruha volt rajta. Előregörnyedt, és lehajtotta a fejét, piszkos kendője a földre ért. Csak csontot és bőrt takart.

Egy átlátszó műanyagpoharat tartott a kezében. Alig volt benne valami.

Még nem járhatott erre Jézus Krisztus Szupersztár.

Az Oktogon után egy nyugisabb szakasz következett. Az ott a Hotel Béke. Lassacskán kezdtem unni magam. A szálloda bejáratánál egy bágyadt boy álldogált. Lila cilindert viselt, a hozzá való frakkal. Nem állt rosszul rajta, de inkább átvágtam a túloldalra, hátha ott mozgalmasabb.

Elbattyogtam a Játékszínig. A képeken a szabin nőket rabolták éppen, amikor hirtelen mellém kanyarodott egy sporttáska. Egy borostás alak tartozott hozzá.

– Főnök úr, nagyon szép bőrkesztyűim vannak! – S már húzott is egyet elő.

Biztos szép volt, de nekem van már kesztyűm, és nem hordom azt sem.

– Köszönöm, nem szeretnék.

– De főnök úr, tiszta bőr, és nagyon olcsón adom.

– Köszönöm, nem szeretnék – kezdtem újra, kicsit nyomatékosabban.

Na, ez már hatott.

– Jól van, főnök úr, akkor vegyen zoknit! – S már pakolta is elő a másik rekeszből. –

Tiszta gyapjú. Ezerkétszáz az öt pár.

Biztos tiszta volt, de zoknim is van.

– Köszönöm, nem szeretnék.

– Jól van, legyen ezer.

A túróba, lehet, hogy igaza volt annak a két nőnek. Tényleg közeledik valami.

– Köszönöm, nem szeretnék – mondtam megint, mintha így lenne megírva egy repetitív darabban.

De nem ez volt a végszó.

– Akkor legalább segítsen ki párszáz forinttal. Erdélyi vagyok.

– Én zugló! – mondtam, aztán újra nekiindultam. Miért maradtam volna? Még nem nyitott ki mellettünk a Jolly Roger's kukkolószalon.

Egyszer benéztem egy ilyenbe, de akkor még éretlen voltam, és két perc után kimene-
külttem. Azóta várom, hogy újra eljöjjön az idő. És már nem kell sok, ha így folytatom.

Tovább, tovább!

4 A Szikra mozi helyén nyílt Ruttkai Éva Színház helyén valami mulató nyílt, de nem akartam megnézni a nevét. Nincs az a név, ami egy korsó sörnél jobban izgatott volna. És azt is tudtam, hogy nem kell messzire mennem érte. Itt csapolják egy köpésnyire, a West Balkánban.

West Balkánna a Skála áruházat operálták át, trendi füstszínű üvegajtókkal. Az egyikre rátapasztottak egy matricát: We Szív Budapest.

Majd meglátjuk. Végül is egy jó sörtől megenyhülhet az ember. Csak ne legyen meleg. És ne nagyon hangoskodjanak közben.

Úgy ültem le, hogy rálássak a Nyugati Pályaudvarra. A távolban vonatok próbáltak eljutni valahova. A rádióból bossa nova szólt. Pont jól, éppen hogy csak. A túróba, egészen elérzékenyültem. Ahogy a sörömet kortyolgattam, egyszer csak az kattant be, hogy ha jobb lenne a pincérnő, akár itt is ragadhatnék örökre.

De már nagyon várt az aluljáró a Marx téren. Először is benéztem az Eiffel antikvárium-
ba, ott bakeliteket is tartanak. Egyszer kihalásztam egy B-52's-t, az mindig jól jön a ház-
nál. Átpörgettem most is a rekeszeket, de csak a por úszott, semmi kapás.

Az aluljáró amúgy a szürke hétköznapok hangulatát árasztotta. A játékteremben a nyereg-
gépek nyertek. A Burger King skót ajánlatot tett. A hajléktalanok már megágyaztak a te-
lefonfülkékben. A Princessnél épp kisült a túros táska, de ugye a Blahánál már jóllaktam.

Szóval a helyére került minden. Aluljáró ennél nem állhatott szilárdabb lábakon.

Az első oszlopnál Kürtös kalács feliratú hirdetőtáblának öltözött egy férfi.

A másodiknál egy törpe árulta magát.

A harmadiknál intézetis srácok énekeltek A börtön ablakából című klasszikust.

A negyediknél a tiszta szívűek boldogságát hirdette valami Simeon.
 Az ötödiknél egy strici ügyelt.
 A hatodiknál a kurvája szobrozott.
 A hetedik én magam voltam.
 Mindig tudtam, hogy csak egy lépés választ el. De azért megrémültem. – Mi lesz, ha egyszer nincs visszaút?
 Gyorsan visszafordultam.
 – Akarsz? – biccentett felém a kurva.
 Alulról nézve fehér csizmát, fehér neccharisnyát, fehér lakkdzsekit és fehér púdert hor-
 dott. Már nem élt. Akár egy kiásott Hófehérke. Nem az én esetem volt.
 – Köszönöm, nem szeretnék – mondtam.
 És ekkor beugrott az én Andreám... A hetvenes évek végén pont ezen a környéken sze-
 dett fel. Éppen magam alatt voltam, és úgy tűnt, hogy jót fog tenni. Vagy rosszat. De va-
 lamit biztosan.
 Egy cselédszobát bérelt, franciaággal. Rajta francia törülköző. Gondosan ráfeküdt, és
 közben birizgálta magát.
 – Gyere, vetkőzz le! – mondta.
 Nagy nehezen megszabadultam a veszkócsizmámtól, aztán kézbe vettem a dolgait. De
 semmi. Tök lankadt maradtam. Kemény meló előtt álltam az öt kiloméért. Persze nem ad-
 tam fel, küzdöttem erőm szerint a legnemesbékért, csak aztán meghallottam, hogy valaki
 matatni kezd a zárban. És attól végképp megfagyott bennem a vér.
 – A Lajos lesz – mondta Andrea, minden további nélkül.
 Előtte pedig lepergett az életem. – Végül is szép halál, ágyban, párnák közt... – pró-
 báltam férfiasan várni, ami várt rám.
 És akkor nyílt az ajtó, és Lajos benézett a szobába. Olyan golyófeje volt, ami a síttesek-
 nek vagy a sportolóknak szokás.
 – Szevasz! – mondta. Majd kiment.
 Meg is voltunk. Ennyi az egész.
 Lekészálódtam a törülközőről, és fogtam a veszkócsizmám, felfelé könnyebben jött. Az-
 tán elköszöntem.
 Nem erőltettem tovább.

5. „Elment a nap, táskájába tevén ügyeit, dol-
 gait...” – ez a használt mondat úszott fel,
 miközben a trolira vártam. Nem lepett meg,
 magam is elhasználódtam, amíg ideértem.
 Mint akit egy lomtalanításból vakartak elő. És már na-
 gyon hazavágytam.

A Podmaniczky utca sarkáról még végignéztem
 a Lenin körúton. Éppen az utolsókat rúgta. Szétkop-
 tak a barázdái, megtört a ritmusa. A túróba, gondol-
 tam, ebből a lemezből egy hervadt siratót sem tudnék
 már kihozni. Ha nem megy az írás, valami más kell...

Halál az irodalomra!

Éljen a...!

Idáig jutottam, amikor befutott a trolim.

Az volt ráírva: SENKIFÖLDJE

Marton László Távolodó (1956, Budapest): író és újságíró, 1990-től 2006-ig a Magyar Narancs zenei szerkesztője, 2000-től a Sziget Fesztivál Világzenei Nagyszínpadának a művészeti vezetője, 2005-től 2009-ig a Művészetek Palotája világzenei tanácsadója, 2006 januárjától a Nemzeti Kulturális Alap Zenei Kuratóriumának a tagja. Kötete a Kalligramnál: *Mindig régen van* (2010).